

Un any més, l'Espai de Recerca ofereix als lectors un seguit de reflexions sorgides d'estudis sobre l'àmbit local que pretenen establir ponts entre el passat i el present per fer més enriquidora la convivència en la pròpia comunitat i alhora obrir noves perspectives.

La nostra cita anual té com a tema vertebrador del dossier l'estudi d'un aspecte molt valorat a la vila, l'associacionisme. Precedit d'una reflexió feta per Pere Solà Gussinyer, professor a la Universitat Autònoma, i autor de nombroses recerques sobre aquest fenomen, entre elles l'exhaustiva Història de l'associacionisme català contemporani, el dossier inclou des de la seva anàlisi històrica i contextualització en l'espai català feta per J.A. Carbonell, fins a la descripció de la seva eclosió en els temps més actuals feta per M. Borrego.

Associar-se és quelcom més que pagar una quota i gaudir d'uns serveis, ja que, tal com apunten C. Sanz i M. Ribé, significa també una manera de viure i veure la vida i així ho palesen en la seva entrevista amb persones molt vinculades al Foment, una de les entitats clàssiques de l'espai molinenc, que intenta adaptar-se als canvis dels temps. La Federació Obrera, tan destacada per la seva significació en el món del sindicalisme i el cooperativisme, no va tenir aquesta oportunitat d'adaptació en quedar suspesa des de 1939, tot i que l'edifici va mantenir-se actiu com a seu d'activitats de les entitats oficialistes lligades al règim franquista, de manera que es convertí en un símbol del que havia estat l'entitat, desproveïda però del caliu dels associats. Amb una continuïtat només estroncada per la seva ocupació durant la Guerra Civil, la Joventut Catòlica jugà un paper significat en la difusió de l'ideari cristià i la potenciació de la cultura catalana, especialment significatiu en els anys darrers del franquisme i els inicis de la transició, tal com expliquen dos vilatans que van viure aquells anys com a socis o des de la Junta.

Les opcions plurals que han conformat i conformen la societat molinenca d'ara i d'abans s'expressen també en actituds de servei envers altres col·lectius, com ens explica l'article de D. Canals, i en moviments d'altres nuclis humans residents a casa nostra, tema de l'article de J. De la Haba.

La riquesa associativa, orgull de la vila, té, però, un contrapunt que no pot obviar-se. Sovint, i Molins de Rei no n'és una excepció, són les persones amb inquietuds semblants les que nodreixen les llistes de socis de diverses entitats, de manera que el floriment associatiu moltes vegades no es correspon a la dinàmica global real de la societat. En aquest sentit, la lectura del dossier ens ha de permetre reflexionar sobre l'evolució del sentit del fet associatiu, des de fa cent cinquanta anys, amb els primers esforços per aconseguir espais per a la reivindicació i el lleure, fins al nostre present, quan l'embat de les noves tecnologies de la comunicació i la dinàmica de desplaçament facilitada pels transports posa en crisi les entitats tradicionals i planteja el repte de marcar-nos nous objectius i noves fórmules que ens permetin gaudir d'espais on desplegar activitats segons les nostres maneres de veure la vida.

Complementen el dossier central un seguit d'articles d'història local. J. Codina ens recorda, a partir de documentació inèdita localitzada a l'Arxiu Requesens de Sant Cugat, la importància dels molins fariners de la vila, pol d'atracció de la pagesia dels voltants pels seus serveis i base d'enriquiment

dels seus tenidors i C. Forns ens endinsa en la baixa edat mitjana a partir de la documentació de la notaria establerta a Molins de Rei; C. Aso i Raül Alba presenten una lectura tècnica i històrica de la construcció i evolució del pont de Carles III, amb la valoració de les seves novetats constructives i la incidència del seu valor estratègic en fets cabdals de la història de Catalunya; i F. Ballester ens situa en els anys del franquisme per explicar-nos la significació de les primeres emissions de la ràdio local, sota l'impuls dels serveis de propaganda del Movimiento.

La secció dedicada a les dones recull alguns treballs de Carme Sala, com un petit homenatge a la seva obra, guardonada amb un dels premis atorgats pel Centre d'Estudis del Baix Llobregat, tal com també ho ha estat la nostra presidenta, Gemma Tribó, per la seva tasca de recerca històrica especialitzada en l'àmbit comarcal.

Valgui la nostra felicitació a ambdues.

